

Apostolische reis naar Sydney (Australië) ter gelegenheid
van de 23ste Wereldjongerendag (12-21 juli 2008)

Oecumenische ontmoeting

Toespraak

Crypte van St. Mary's Cathedral, Sydney

vrijdag 18 juli 2008

Dierbare broeders en zusters in Christus,

Ik breng van harte dank aan God voor deze mogelijkheid u allen te ontmoeten en met u te bidden, u die hier gekomen bent als vertegenwoordigers van verschillende christelijke gemeenschappen in Australië. Dankbaar voor de welkomstwoorden van kardinaal Forsyth en kardinaal Pell, begroet ik u vreugdevol in de naam van de Heer Jezus, de "sluitsteen" van "het huisgezin van God" (vgl. Ef 2,19-20). Ik wil graag een bijzondere groet richten aan kardinaal Edward Cassidy, de voormalige voorzitter van de Pauselijke Raad ter bevordering van de Eenheid van de Christenen, die vandaag om gezondheidsredenen niet bij ons kan zijn. Ik herinner mij met dankbaarheid zijn vastberaden toewijding aan de verbetering van het wederzijdse begrip onder alle christenen en ik wil u allen vragen met mij te bidden voor zijn voorspoedig herstel.

Australië is een land dat gekenmerkt wordt door veel etnische en religieuze diversiteit. Immigranten komen aan in dit schitterende land in de hoop hier geluk en werkgelegenheid te vinden. Uw land is ook een land dat het belang van godsdienstvrijheid erkent, hetgeen een grondrecht is dat, indien geëerbiedigd, burgers in staat stelt te handelen naar de waarden die geworteld zijn in hun diepste overtuiging en zo bij te dragen aan het welzijn

van de samenleving. Op die manier werken christenen, gezamenlijk met aanhangers van andere godsdiensten, samen tot het bevorderen van menselijke waardigheid en broederschap onder alle naties.

Australiërs houden van oprechte en open discussie. Dat is de oecumenische beweging ten goede gekomen. Een voorbeeld daarvan is het in 2004 door de leden van de Nationale Raad van Kerken in Austra-

lië getekende *Covenant*. Dit document erkent een gezamenlijk engagement, stelt doelen en erkent punten van overeenkomst, zonder daarbij de verschillen te verdoezelen. Een dergelijke benadering toont niet alleen de mogelijkheid aan concrete oplossingen te formuleren voor vruchtbare samenwerking in deze tijd, maar ook de noodzaak verder te gaan met de geduldige discussie over theologische verschilpunten. Mogen uw verdere besprekingen in de Raad van Kerken en in andere plaatselijke fora voortbouwen op hetgeen u reeds hebt bereikt.

Dit jaar vieren we de tweeduizendste verjaardag van de geboorte van de heilige Paulus, een onvermoeibaar werker voor de eenheid in de jonge Kerk. In de schriftlezing die wij zojuist hebben gehoord, herinnert Paulus ons aan de geweldige genade die we hebben ontvangen doordat we in het Doopsel tot leden van het Lichaam van Christus zijn geworden. Daarom is dit sacrament, de toegangsdeur tot de Kerk en tot de “band van eenheid” voor iedereen die erdoor herboren is,¹ het uitgangspunt van de gehele oecumenische beweging. Maar dat is niet het laatste doel. De weg van de oecumene wijst uiteindelijk in de richting van een gezamenlijke viering van de Eucharistie,² die Christus aan Zijn apostelen heeft toevertrouwd als het sacrament van de eenheid van de Kerk *par excellence*. Ofschoon er nog hindernissen overwonnen moeten worden, kunnen we er zeker van zijn dat een gezamenlijke Eucharistie ons eens zal sterken in ons vaste voornemen elkaar lief te hebben en te dienen in navolging van onze Heer: want Jezus’ gebod “Blijft dit doen om Mij te gedenken” (Lc 22,19) is onlosmakelijk verbonden met Zijn vermaning “elkaar de voeten te wassen” (Joh 13,14). Daarom zal een openhartige dia-

loog wat betreft de plaats van de Eucharistie – gestimuleerd door een hernieuwde en zorgvuldige studie van de Schrift, van de geschriften van de Kerkvaders en van documenten uit de tweeduizend jaar oude christelijke geschiedenis³ – er ongetwijfeld toe bijdragen de oecumenische beweging te bevorderen en ons getuigenis voor de wereld te bundelen.

Dierbare vrienden in Christus, ik denk dat u het met mij eens zult zijn dat de oecumenische beweging een kritisch punt heeft bereikt. Om voortgang te boeken moeten we God voortdurend vragen ons denken te vernieuwen met de hulp van de heilige Geest (vgl. Rom 12,2), Die tot ons spreekt door de Schriften en ons tot de volle waarheid leidt (vgl. 2Pe 1,20-21; Joh 16,13). We moeten ons hoeden voor iedere bekoring de leer te zien als iets dat verdeeldheid brengt en daarom een belemmering vormt voor de schijnbaar meer dringende en directe opdracht de wereld waarin wij leven te verbeteren. In werkelijkheid toont de geschiedenis van de Kerk aan dat *praxis* niet alleen onscheidbaar is van *didache* of leer, maar er zelfs uit voortvloeit. Hoe sterker wij streven naar een dieper begrip van de goddelijke mysteries, des te welsprekender zullen onze daden van naastenliefde getuigen van Gods gulle goedheid en liefde jegens allen. De heilige Augustinus bracht de band tussen de gave van het inzicht en de deugd van de naastenliefde tot uitdrukking, toen hij schreef dat de geest door de liefde terugkeert tot God,⁴ en dat waar men naastenliefde ziet, men de Drie-eenheid ziet.⁵

Daarom maakt de oecumenische dialoog niet alleen vorderingen door een uitwisseling van ideeën, maar ook door het delen van wederzijds verrijkende gaven.⁶

1. Vgl. Tweede Vaticaans Concilie, Decreet over de katholieke deelneming aan de oecumenische beweging *Unitatis redintegratio*, 22.

2. Vgl. Johannes Paulus II, Encycliek *Ut unum sint* (25 mei 1995), 23-24, 45, in: *Kerkelijke documentatie* 23/6-7 (oktober 1995), 302-304, 311-312.

3. Vgl. *a.w.*, 69-70, in: *a.w.*, 322.

4. Vgl. *De Moribus Ecclesiae Catholicae*, XII, 21.

5. Vgl. *De Trinitate*, VIII, 8,12.

6. Vgl. *Ut unum sint*, 28, 57, in: *a.w.*, 305, 316-317.

Een 'idee' streeft de waarheid na; een 'gave' brengt liefde tot uitdrukking. Beide zijn onontbeerlijk voor dialoog. Onszelf openen om geestelijke gaven van andere christenen te kunnen ontvangen, stimuleert ons vermogen het licht van de waarheid te zien, dat van de heilige Geest komt. De heilige Paulus leert dat we in de *koinonia* van de Kerk toegang hebben tot de waarheid van het evangelie, evenals tot de middelen om deze veilig te stellen, want de Kerk is "gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten", met Jezus Zelf als de sluitsteen (Ef 2,20).

In dit licht kunnen we wellicht de complementaire bijbelse beelden beschouwen van "lichaam" en "tempel", die gebruikt worden om de Kerk te beschrijven. Door het beeld van het lichaam te gebruiken (vgl. 1Kor 12,12-31) vestigt Paulus de aandacht op de organische eenheid en verscheidenheid die de Kerk in staat stelt te ademen en te groeien. Even veelzeggend echter is het beeld van een stevige, goed geconstrueerde tempel, opgebouwd uit levende stenen op een vast fundament. Jezus Zelf brengt deze beelden van "tempel" en "geest" in volmaakte eenheid bij elkaar (vgl. Joh 2,21-22; Lc 23,45; Apk 21,22).

Ieder element van de structuur van de Kerk is belangrijk, maar alle zouden wankelen en vergaan zonder de hoeksteen, die Christus is. Als "medeburgers van de heiligen" en "huisgenoten van God" moeten christenen samenwerken om te waarborgen dat het gebouw stevig staat, zodat anderen zich aangetrokken zullen voelen

om binnen te gaan en daar de overvloedige schatten van genade te ontdekken. Als we christelijke waarden bevorderen, mogen we niet nalaten hun bron te verkondigen door gemeenschappelijk getuigenis te geven van Jezus Christus de Heer. Hij heeft de apostelen Zijn opdracht gegeven, Hij is door profeten verkondigd, en Hem bieden wij aan de wereld aan.

Dierbare vrienden, uw aanwezigheid vervult mij met de vurige hoop dat we de moed zullen hebben gezamenlijk van Christus te getuigen, terwijl we samen verder gaan op de weg naar de volledige eenheid. Paulus spreekt over het belang van de profeten in de jonge Kerk; ook wij hebben door ons Doopsel een profetische roeping ontvangen. Ik vertrouw erop dat de Geest onze ogen zal openen om de gaven van anderen te zien, ons hart om Zijn kracht te ontvangen en onze geest om het licht van Christus' waarheid te aanschouwen. Ik zeg u allen van harte dank voor de tijd, de kennis en de talenten die u hebt ingezet omwille van het "ene lichaam en de ene geest" (vgl. Ef 4,4; 1Kor 12,13), die de Heer voor Zijn volk gewild heeft en waarvoor Hij zelfs Zijn leven heeft gegeven. Aan Hem zij alle heerlijkheid en macht tot in de eeuwen der eeuwen. Amen!

© Copyright 2008 – Libreria Editrice Vaticana / R.-K. Kerkgenootschap in Nederland

Vertaling: dr. N. Stienstra